

**หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2569)**

**ปัญญาแห่งพุทธะ ผสานศาสตร์พระราชา
เพื่อสร้างนักพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน**

จำนวน 121 หน่วยกิต

**คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร**

วันที่ ๕ มิถุนายน “วันข้าวและชาวนาแห่งชาติ”
รัชกาลที่ ๘ และพระอนุชา (รัชกาลที่ ๙) ทรงหว่านข้าว ณทุ่งบางเขน เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๔๘๙
บริเวณที่ตั้งของพุทธวิซชาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพฯ (ริมวัดพระศรีมหาธาตุฯ ด้านเหนือ)

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

พ.ศ. 2569

พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

จบไปทำอะไร?
เส้นทางอาชีพ

รู้จักหลักสูตร:
จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ

เรียนอะไร?
ทักษะเด่นของบัณฑิต

พุทธอภิรับมศาสตร์ VS **พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น**

เน้นการประยุกต์หลักธรรมเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนได้จริง

ปรัชญา:
บูรณาการความรู้คู่คุณธรรม
สร้างสังคมยั่งยืน

มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้รอบรู้พุทธศาสตร์
มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อท้องถิ่น

121
หน่วยกิต

เรียนทั้งหมด ไม่น้อยกว่า 121 หน่วยกิต

ศึกษาทั่วไป

วิชาเฉพาะ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ทักษะรอบด้าน
เพื่อการพัฒนาชุมชน

การคิด
วิเคราะห์

ภาวะผู้นำ
เชิงพุทธ

การสร้าง
เครือข่าย

ทักษะการสื่อสาร
และการนำเสนอ

การจัดการ
ทรัพยากร

การเกษตร
อินทรีย์

ธุรกิจ
เพื่อสังคม

ก้าวทันโลกดิจิทัล (AI)

สื่อสารและ
สร้างแรงบันดาลใจ

**นักพัฒนาชุมชน/
ข้าราชการท้องถิ่น**

ทำงานในองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐ
ที่เกี่ยวข้อง

**ผู้ประกอบการเพื่อสังคม
(Social Enterprise)**

สร้างธุรกิจที่ยั่งยืนควบคู่กับการ
พัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

นักวิชาการ / นักเขียน

เชี่ยวชาญด้านพระพุทธรศาสนา
การพัฒนาอย่างยั่งยืน
และมีธรรมาภิบาล

**เกษตรอินทรีย์ /
เกษตรกรพอเพียง**

นำความรู้ไปต่อยอดการทำเกษตร
ตามแนวศาสตร์พระราชา

ตอบโจทก์พันธมิตรศึกษาวิทยาลัยราชภัฏ: "ปัญญาของแผ่นดิน"

หลักสูตรนี้ได้รับการออกแบบเพื่อสนองต่อภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยราชภัฏตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมาตรา 7 และ 8 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาท้องถิ่น เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและเป็นแหล่งปัญญาของแผ่นดินอย่างแท้จริง

มาตรา 7

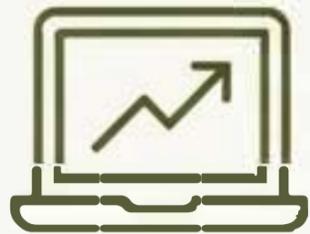
การแสวงหาความจริงเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล

มาตรา 8

การผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรมและสำนึกในความเป็นไทย

จุดเปลี่ยน: เสี่ยงสะท้อนจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโลกยุคใหม่

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต ศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และสถาบันประกอบการ พบความต้องการที่ชัดเจนในการผลิตบัณฑิตที่พร้อมรับมือกับความท้าทายในยุคดิจิทัล

ทักษะดิจิทัลและการเรียนรู้ที่เท่าทันโลก (Agile Learning)

บัณฑิตต้องมีความสามารถในการใช้ IT/AI, แพลตฟอร์มออนไลน์ และเปิดรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

การเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม (Social Entrepreneurship)

ต้องการหลักสูตรที่สร้างผู้ประกอบการเพื่อสังคม และการสร้างธุรกิจสีเขียว (Green Business)

ภาวะผู้นำ คุณธรรม และ Soft Skills

เน้นย้ำถึงความสำคัญของคุณธรรม (ศีล 5), ภาวะผู้นำแบบเมตตา, และทักษะการสื่อสารเพื่อทำงานร่วมกับผู้อื่น

การประยุกต์สู่การปฏิบัติจริง

หลักสูตรต้องเน้นการปฏิบัติจริง ฝึกงานกับชุมชน และมีโครงการบูรณาการกับองค์กรภายนอก

วิวัฒนาการหลักสูตร: จาก "พุทธอภิธรรมศาสตร์" สู่ "พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น"

หลักสูตรเดิม (พ.ศ. 2564)

ชื่อ: ศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธอภิธรรมศาสตร์

ปรัชญา: 'อภิธรรมศาสตร์พัฒนาตน
สร้างคนดี มีปัญญา'

จุดเน้น: ศึกษาศาสตร์เฉพาะทาง
เน้นความรู้เชิงลึกด้านปริมัตถธรรมและ
หลักพระอภิธรรม

หลักสูตรใหม่ (พ.ศ. 2569)

ชื่อ: ศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ปรัชญา: 'มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้มีความรอบรู้ด้าน
พุทธศาสตร์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการ
พัฒนาท้องถิ่น'

จุดเน้น: บูรณาการพุทธศาสตร์, ศาสตร์พระราชา
และทักษะสมัยใหม่ สู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาสังคม
และเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน

การเปลี่ยนแปลงนี้คือการต่อยอดจากรากฐานที่แข็งแกร่ง
เพื่อสร้างผลกระทบที่กว้างขวางและจับต้องได้

ปรัชญาและวัตถุประสงค์: สร้างบัณฑิตผู้มีปัญญานำทาง คุณธรรมนำใจ พร้อมรับใช้สังคม

ปรัชญาของหลักสูตร

มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้มีความรอบรู้ด้านพุทธศาสตร์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อท้องถิ่น และร่วมสร้างสังคมแห่งความสุขและยั่งยืน

วัตถุประสงค์หลัก 4 ประการ

1. พัฒนาความรู้ด้าน พุทธศาสตร์ประยุกต์

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรอบรู้หลัก
ธรรมสำคัญ และประยุกต์ใช้
แก้ปัญหาท้องถิ่น

2. ส่งเสริมเศรษฐกิจ พอเพียงและการพึ่งตนเอง

เพื่อสร้างทักษะการพัฒนาชุมชน
และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. สร้างผู้นำชุมชนที่มี คุณธรรม

เพื่อปลูกฝังภาวะผู้นำ ความรับ
ผิดชอบ และจิตสำนึกต่อสังคม

4. บูรณาการสู่การพัฒนา ที่ยั่งยืน

เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง และสร้าง
สังคมที่เป็นสุขอย่างยั่งยืน

ลักษณะเด่นของบัณฑิต: ผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน

ปัญญานำทาง คุณธรรมนำใจ

เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม สามารถวิเคราะห์และตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลและจริยธรรม

พลังสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลง

มีทักษะและความคิดริเริ่มในการพัฒนาโครงการที่สร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชนและประเทศชาติ

สืบสานมรดกแห่งปัญญา

สามารถบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับองค์ความรู้สมัยใหม่เพื่อการรับใช้สังคมอย่างมีคุณค่า

เคารพในสถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์

มีความสำนึกในความเป็นไทยและมีความรักผูกพันต่อท้องถิ่น

ทีมคณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร: ผู้นำทางสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

พศ.ดร. สุธี แก้วเขียว

Ph.D. (Philosophy), Magadh
University, India

รศ. ขจิตพรรณ อมรปาน

อ.ม. (จรรยาบรรณศึกษา),
มหาวิทยาลัยมหิดล

รศ.ดร. ณัฐรพงษ์ มะลิซ้อน

Ph.D. (Buddhist Studies),
Banaras Hindu University,
India

รศ.ดร. สมพร เหลาฉลาด

ปร.ด. (การศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น),
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

พศ.ดร. พุไทย วันหาภิจ

Ph.D. (Philosophy),
University of Madras, India

คณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง

เส้นทางการเรียนรู้ 4 ปี: สร้างสมรรถนะบัณฑิตอย่างเป็นระบบ

ปีที่ 1: วางรากฐาน (Foundation)

ผลลัพธ์: เข้าใจองค์ความรู้พื้นฐานด้านพุทธศาสตร์ และการเชื่อมโยงกับการพัฒนาท้องถิ่น ตามยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย

ปีที่ 3: บูรณาการทักษะ (Integration)

ผลลัพธ์: ประยุกต์ใช้ความรู้พุทธศาสตร์ และเทคโนโลยีในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่าง เชี่ยวชาญพร้อมทักษะและจริยธรรม

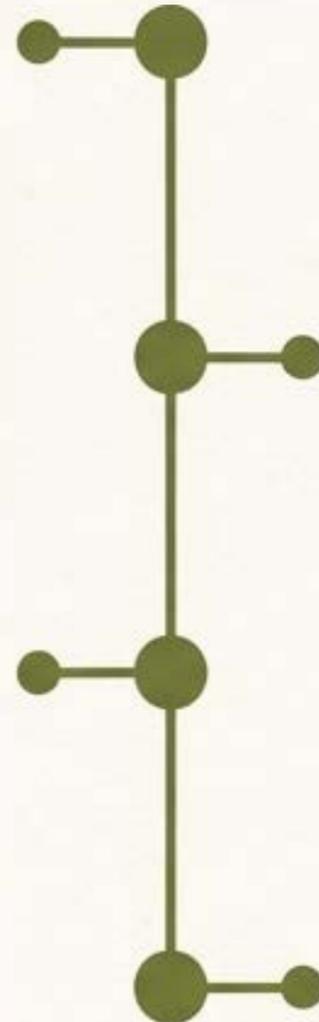
ปีที่ 2: ต่อยอดประยุกต์ (Application)

ผลลัพธ์: สามารถอธิบายและเชื่อมโยงหลักพุทธศาสตร์ เข้ากับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่าง เป็นรูปธรรม

ปีที่ 4: เชี่ยวชาญสู่ปฏิบัติ (Mastery)

ผลลัพธ์: บูรณาการศาสตร์พระราชาและนวัตกรรม เพื่อการพัฒนา ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และพร้อมเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต

โครงสร้างหลักสูตร 121 หน่วยกิต: สมดุลแห่งความรู้ ทักษะ และการเลือกอย่างอิสระ

รายละเอียดหมวดวิชาเฉพาะ

- กลุ่มวิชาแกน (9 หน่วยกิต)
- กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ (15 หน่วยกิต)
- กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (60 หน่วยกิต)
- กลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (7 หน่วยกิต)

โครงสร้างหลักสูตรถูกออกแบบให้มีความยืดหยุ่น โดยมีแกนหลักที่แข็งแกร่งด้านวิชาชีพ และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สำรวจความสนใจผ่านวิชาเลือกที่หลากหลาย

เสาหลักแห่งการเรียนรู้ (1/2): รากฐานพุทธปัญญาและศาสตร์แห่งการพัฒนา

พุทธปัญญาและศาสตร์พระราชา

ตัวอย่างรายวิชา:

- 1761101 พระไตรปิฎกและมิตินทางสังคม
- 1762301 ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- 1763401 อริยสัจ 4 กับการแก้ปัญหาสังคม

การพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวอย่างรายวิชา:

- 1761201 การวางแผนชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง
- 1762202 การเกษตรอินทรีย์และเศรษฐกิจสีเขียว
- 1761102 พระพุทธศาสนากับสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากร

เสาหลักแห่งการเรียนรู้ (2/2): เครื่องมือสร้างการเปลี่ยนแปลงและทักษะแห่งอนาคต

การจัดการชุมชนและภาวะผู้นำ

ตัวอย่างรายวิชา:

- 1763101 พุทธภาวะผู้นำและธรรมาภิบาล
- 1761203 การบริหารจัดการทรัพยากรในชุมชน
- 1763502 การออกแบบโครงการพัฒนาชุมชน
แนวพุทธศาสตร์

ทักษะสมัยใหม่เพื่อสังคม

ตัวอย่างรายวิชา:

- 1764201 การเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม
- 1762701 ภาษาอังกฤษพุทธศาสตร์เพื่อการ
พัฒนาท้องถิ่น
- 1764401 สมาร์ทภาวนาเพื่อความเป็นผู้นำที่ยั่งยืน

จากห้องเรียนสู่ชุมชน: 540 ชั่วโมงแห่ง การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์วิชาชีพจริง

7 หน่วยกิต ของการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ

- **เตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (90 ชั่วโมง):**
การสำรวจและวางแผนการทำงานร่วมกับองค์กรพันธมิตร เช่น วัด, องค์กรนิรโทษกรรม, และศูนย์การเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา
- **การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (450 ชั่วโมง):**
การลงมือปฏิบัติจริงในหน่วยงาน เพื่อประยุกต์ใช้หลักพุทธศาสตร์ในการพัฒนาโครงการจริง พร้อมการศึกษาค้นคว้าอิสระ

สร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ ประชาสังคม และผู้ประกอบการ เพื่อสร้างประสบการณ์ที่หลากหลายและตรงจุด

เส้นทางอาชีพ: สร้างอนาคตในหลากหลายบทบาทเพื่อขับเคลื่อนสังคม

สรุปภาพรวมการเปลี่ยนแปลง: เปรียบเทียบหลักสูตรเดิมและหลักสูตรใหม่

ประเด็น	หลักสูตรเดิม (พ.ศ. 2564)	หลักสูตรปรับปรุง (พ.ศ. 2569)
ชื่อหลักสูตร	พุทธอภิธรรมศาสตร์	พุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
ปรัชญา	เน้นการพัฒนาตน สร้างคนดี มีปัญญา	บูรณาการพุทธศาสตร์สู่การพัฒนาท้องถิ่น
หน่วยกิตรวม	127 หน่วยกิต	121 หน่วยกิต (กระชับและมุ่งเน้น)
โครงสร้างวิชาเฉพาะ	เน้นวิชาแกนทางพระอภิธรรมเป็นหลัก (24 หน่วยกิต)	เน้นวิชาพื้นฐานวิชาชีพและเฉพาะด้าน ที่หลากหลาย (รวม 75 หน่วยกิต)
ผลลัพธ์ของบัณฑิต	ผู้มีความรู้เชิงลึกด้านอภิธรรม	นักพัฒนา ผู้ประกอบการเพื่อสังคม และผู้นำชุมชน

ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสังคมแห่งความสุขและยั่งยืน

หลักสูตรพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ไม่ใช่เพียงการมอบปริญญา แต่คือการสร้างบัณฑิตที่เป็น "พลังสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลง" พร้อมใช้ปัญญาและคุณธรรมนำทาง

เพื่อรับใช้สังคมและพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง

มากกว่าปริญญา คือการสร้างคุณค่าสู่สังคม

เปิดรับสมัครภาคปกติ และภาคเสาร์-อาทิตย์

พุทธสมาคมกรุงเทพมหานคร

มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. สนับสนุนกิจการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและส่งเสริมสามัคคีธรรมระหว่างสมาชิกทั้งในและนอกประเทศ
๒. ศึกษา เผยแพร่ ส่งเสริม เชิดชู หลักธรรมแห่งพระพุทธศาสนา และพิทักษ์รักษาสถาบันชาติ พระพุทธศาสนา และพระมหากษัตริย์
๓. สนับสนุน ส่งเสริม อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีอันดีงามของไทย อันเกี่ยวเนื่องกับพระพุทธศาสนา
๔. สนับสนุน ร่วมมือ กับองค์กร หน่วยงาน สถาบัน ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการกุศลสาธารณประโยชน์อย่างเดียวกัน
๕. ส่งเสริมให้การศึกษา การจัดกิจกรรมทั้งทางโลกและทางธรรม ซึ่งไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยศีลธรรมอันดีงามของประชาชน
๖. ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ทุกข์ยากตามสมควรแก่กรณีเท่าที่จะทำได้ ทั้งรายบุคคล ชุมชน และองค์กรอื่น
๗. ทำหน้าที่ในการทรงไว้ สืบสาน รักษา และการปกป้องพระพุทธศาสนา โดยการไม่ว่าร้าย ไม่กล่าวร้าย และไม่เบียดเบียนทำร้ายตามหลักการของโอวาทปาติโมกข์
๘. ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง

ร่วมบริจาคเพื่อสนับสนุนกิจกรรมตามวัตถุประสงค์
ธนาคารกรุงไทย (ออมทรัพย์) สาขาสะพานใหม่ กรุงเทพมหานคร
ชื่อบัญชี “พุทธสมาคมกรุงเทพมหานคร” เลขที่บัญชี 065-0-76590-7

เลขาธิการ พส.กทม.

เจริญญิก พส.กทม.